

WELKOM BIJ HET WEBINAR

*‘Seksuele gezondheid van
kinderen in gezinnen met
meervoudige en complexe
problematiek’*

*Liesbeth Blommert
's Heeren Loo Noordwijk*

12 april 2023

Expertisecentrum
Gezinnen met
meervoudige en
complexe problemen

KENNISWERKPLAATS
JEUGD FRIESLAND

Seksuele gezondheid van kinderen
in gezinnen met meervoudige,
complexe problematiek

Liesbeth Blommert - Orthopedagoog Generalist, i.o. Seksuoloog N.V.V.

Intro & inhoud

Liesbeth Blommert

Orthopedagoog-generalist, i.o. seksuoloog NVVS

Programma

Begrip gezin & seksuele gezondheid

Voorwaarden seksuele ontwikkeling

Doelgroep

Interventie-ruimte

Voorwaarden professional

Afronding

Gezinnen met meervoudige, complexe problematiek

Kenmerken

Opeenstapeling problematiek meerdere domeinen
Eigen oplossingen en hulp geen blijvend effect

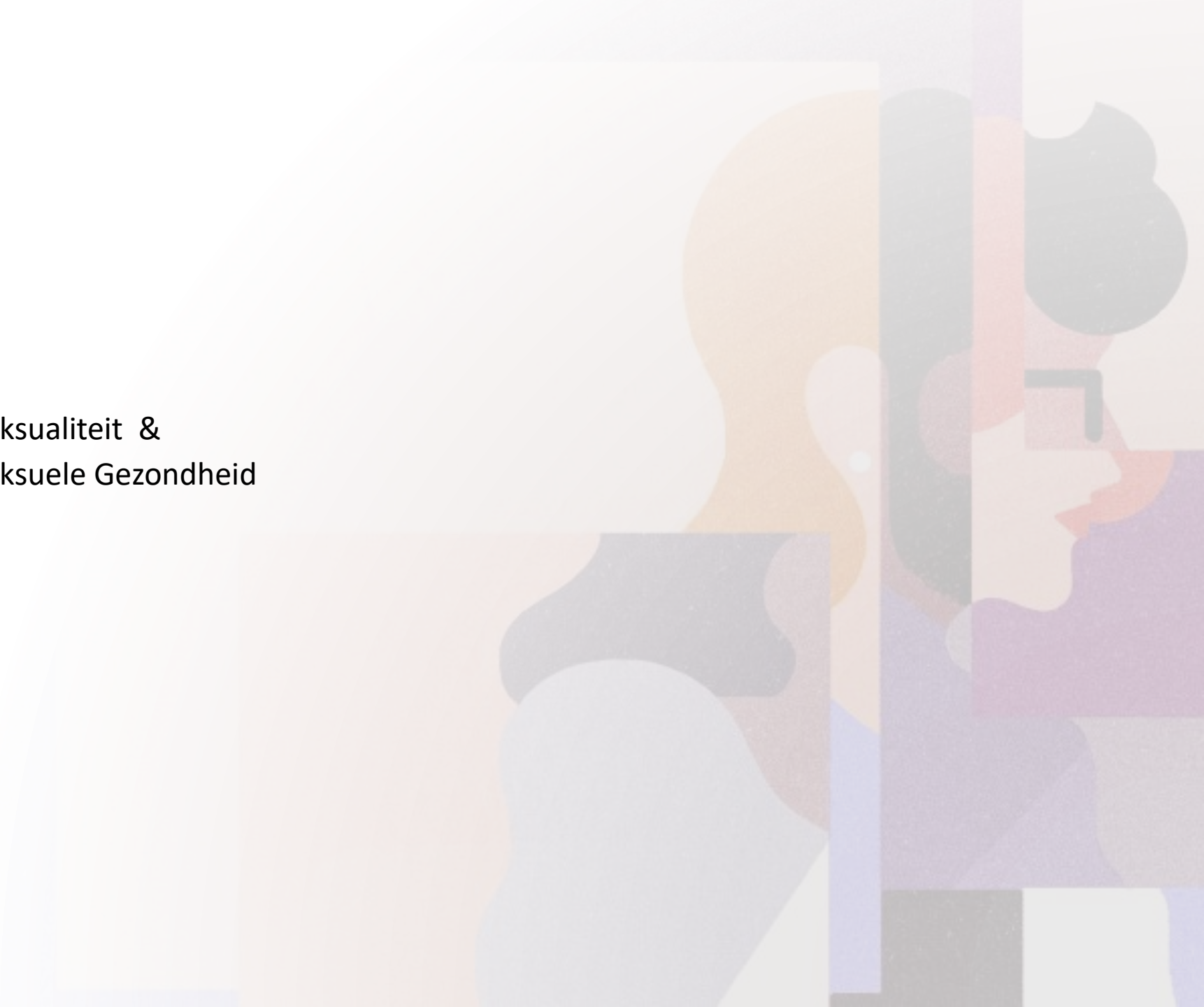
Wat werkt

Intensieve, langdurige hulp thuis,
meerdere leefdomeinen (IPT/ IAG)

Domeinen

Individueel functioneren gezinsleden
Opvoeding
Huishouden, dagstructuur, financiën
Partnerschap en seksualiteit
Netwerk

Seksualiteit &
Seksuele Gezondheid

Seksualiteit

Intimiteit & geborgenheid

Kennis & beleving lichaam

Gender- identiteit

Aanraking

Verliefdheid, seksuele oriëntatie

Relatievormen

Carrière, solo- en partnerseks

Verlangen, opwinding, orgasme

Consent, grenzen en wensen

Kinderwens & A/C

Seksuele klachten

Seksuele gezondheid

Meer dan afwezigheid van klachten / ziekte

Doel: prettig, veilig en vrijwillig

Voorwaarden seksuele ontwikkeling

- Veilige, liefdevolle omgeving (hechting)
- Positieve voorbeelden volwassen relaties
- Positieve boodschappen intimiteit en seksualiteit
- Ruimte oefengedrag (consensueel, leeftijdsgenoten)
- Bij lichaam passende genderidentiteit
- Intacte anatomie
- Empathisch vermogen

Info: Van der Doef / Van Lunsen en Laan

Kinderen in gezinnen met meervoudige, complexe problematiek

Verhoogde kwetsbaarheid t.a.v. seksuele gezondheid

- Combi aanleg-/omgevingsfactoren
- Negatieve ervaringen
- Zwangerschap, soa

Nodig

- Open klimaat opvoeders
- Kennis seksualiteit & relaties
- Kennis wensen en lichaam
- Kennis grenzen, consent
- Belang v initiatief

Beeldvorming / gespreksonderwerp

Opvoeding

- Relationale, seksuele vorming
- Seksueel gedrag kind
- Warmte en fysieke affectie
- Toezicht en nabijheid
- Grenzen, naakt, privacy

Individueel functioneren

- Seksueel misbruik ouders en/of kind
- Eigen rugzak ('lovemap')
- Wensen en grenzen
- Disharmonisch profiel
- Seksuele klachten

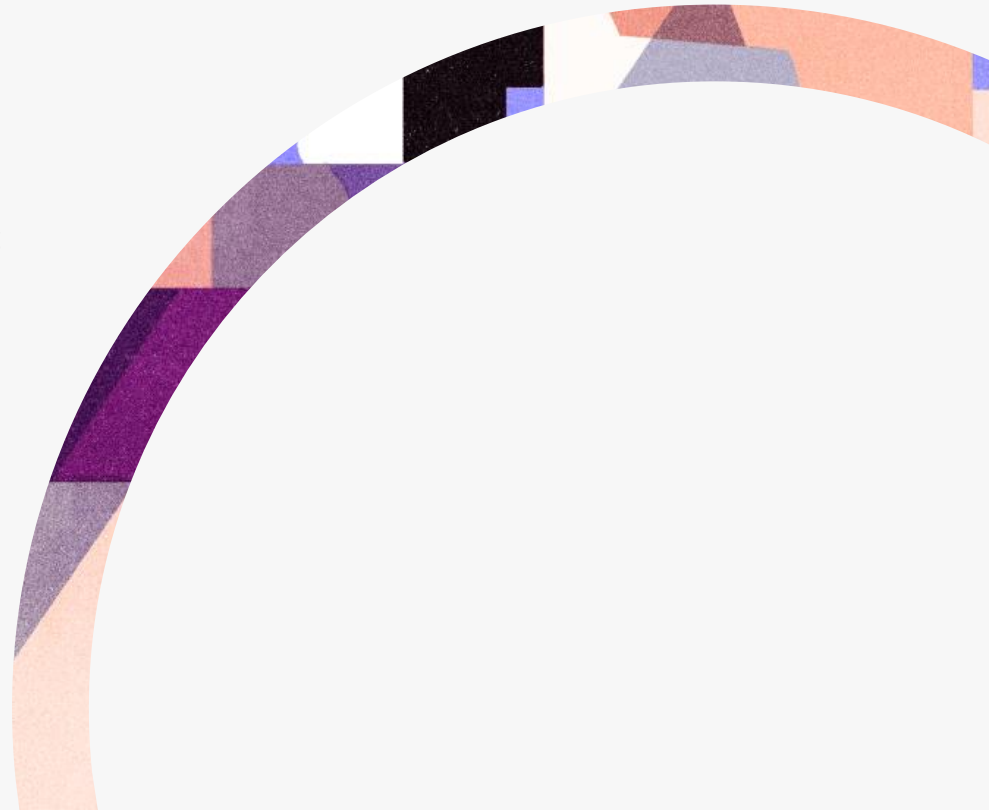
Partnerrelatie en volwassenen seksualiteit

- Relationeel voorbeeld
- Begrenzing volwassen seksualiteit
- Kinderwens en anticonceptie

Randvoorwaarden professional

- Visie organisatie – mandaat
- Plek in methodiek & methodische cyclus
- Kennis & kunde
- Beleving
- Middelen binnen methodiek
- Toegang externe interventies

Tip: VGN Wegwijzer: Praten over Seksualiteit & Checklist

Instrumenten Opvoeding

Seksuele vorming ouder

Rutgers: <https://seksuelevorming.nl/lesaanbod/boekenlijst/>

folders Seksuele opvoeding per leeftijdsfase

100 Antwoorden bij Seksuele opvoeding – Belle Barbe

Kleine mensen – grote gevoelens: seksuele opvoeding van kinderen van 0 tot 12 jaar – S. van der Doef

Seksuele vorming kind/ jongere

Rutgers: <https://seksuelevorming.nl/lesaanbod/boekenlijst/>

voorlichting & fictie per domein

Youtube: Dr Corrie, Klokhuis

[Pubergids](#) Rutgers

www.sense.info

Extern: Consulent Seksuele Gezondheid NVVS – seksuele vorming

Overzicht: richtlijnenjeugdhulp.nl/seksuele-ontwikkeling/overzicht-interventies

Leeftijdspassend seksueel gedrag

NJI richtlijn Jeugdhulp - [Seksuele ontwikkeling 0 -23 jaar](#)

Normatieve lijst - Vlaggensysteem

Rutgers onderzoek: [Seks onder je 25^e](#)

Instrumenten Individueel functioneren

Seksueel misbruik ouders en/of kind

YouTube: video's [Centrum Seksueel Geweld](#), Klokhuis - Je Lijf is van jou

Boek: Dicht bij Huis - hoe ondersteun je een kind na seksueel misbruik- Bicanic & Korver

Extern: Seksuoloog NVVS: verwerkingsproblematiek of seksuele klachten

Grensoverschrijding & weerbaarheid: Vlaggensysteem - Movisie

Rutgers online cursus: Seks online

Extern: PMT, GirlsTalk / Make a Move, Ken je Grens

Specifieke doelgroep

Disharmonisch profiel: hermeneutische cirkel

Ondersteunende middelen: Sclera, Teken je boodschap

ASS: Ik-pubertraining (relationele seksuele vorming 12-18jr)

LVB: Praten over Seks / Lief, Lijf en Leven

Culturele diversiteit: Zanzu.nl

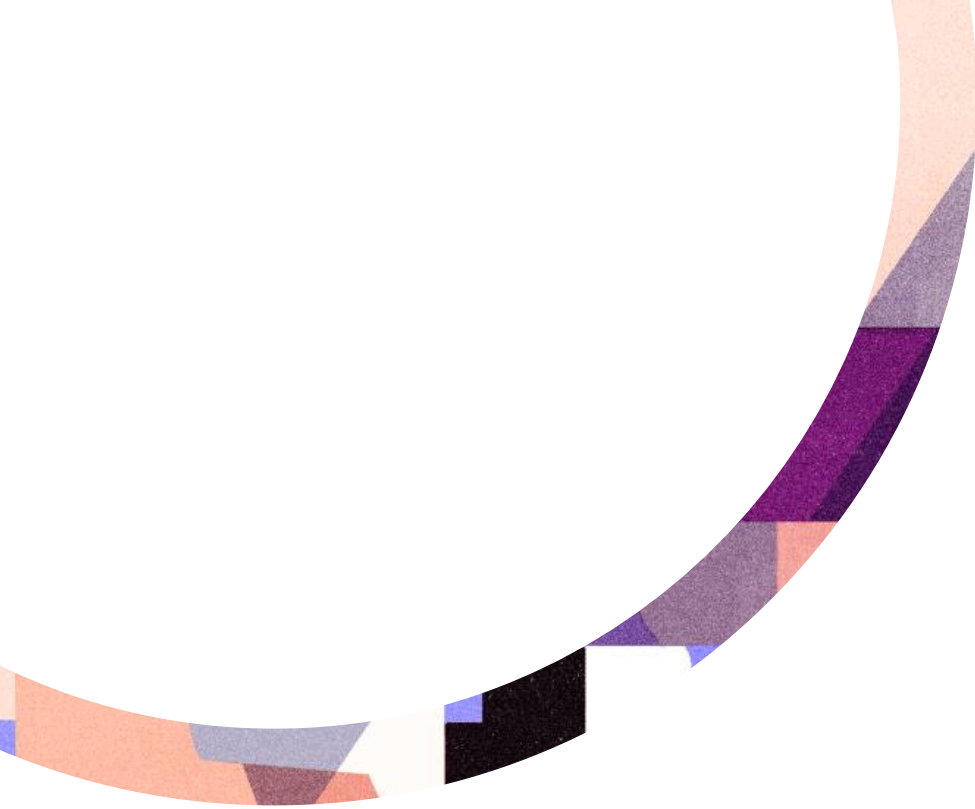
Seksuele diversiteit: [ledereenisanders.nl](#) / [Jong&Out](#)

Genderdysforie: Transgendergids voor LVB

Instrumenten Partnerrelatie

Kinderwens & anticonceptie [Nu Niet Zwanger](#) (NNZ)

Extern: Consulent Seksuele Gezondheid, Seksuoloog NVVS, systeem-/relatietherapeut

Take Home Message:

Bespreek seksuele gezondheid

Belangrijk:

- Open opvoed-/gespreksklimaat
- Seksualiteit normaal deel ontwikkeling kind
- Continue proces van informeren

Vragen?

Contact:

E: liesbethblommert@hotmail.com

Dank voor jullie interesse 😊!

CONTACTGEGEVENS:

Liesbeth Blommert (orthopedagoog generalist, i.o. seksuoloog
NVVS, 's Heeren Loo Noordwijk)
liesbeth.blommert@sheerenloo.nl

Expertisecentrum Gezinnen met Meervoudige en complexe problemen

Jana Knot-Dickscheit (Universitair Hoofddocent, GZ-
psycholoog)
j.knot-dickscheit@rug.nl

Kenniswerkplaats Jeugd Friesland

Alona Labun (coördinator)
labun.a@jeugdhulpfriesland.nl

Expertisecentrum
Gezinnen met
meervoudige en
complexe problemen

KENNISWERKPLAATS
JEUGD FRIESLAND